

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění	11
3.7	Spoluúčast rodičů.....	11
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
4	Organizace vzdělávání.....	15
5	Charakteristika vzdělávacího programu	17
5.1	Zaměření školy	17
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	17
5.3	Metody a formy vzdělávání	17
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	18
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
6	Vzdělávací obsah.....	22
6.1	Integrované bloky	22
6.1.1	Vím, kdo jsem a kde žiji.....	22
6.1.2	Slavíme svátky.....	31
6.1.3	Příroda kolem nás se mění.....	36
6.1.4	Pečujeme o své zdraví.....	53
6.1.5	Umím si poradit.....	66
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	83
7	Systém evaluace.....	84

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: S kamarády poznáváme naši zemi

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Brno, Kohoutova 6, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

Kohoutova 1513/6, Brno, 61300

KONTAKTY:

tel.: 734 654 509

e-mail: skolka@mskohoutova.cz

web: www.mskohoutova.cz

REDIZO: 600106977

IČO: 70994081

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Zuzana Šustrová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Zuzana Šustrová

Bc. Daniela Exnerová, Dis.

Renata Suchyňová

Martina Pilátová

Marcela Matoušková

Alena Čapková

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Úřad městské části Brna, Brno-sever

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Bratislavská 70, 601 47 Brno

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2024

ČÍSLO JEDNACÍ: 2021/S1

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 30. 8. 2021

.....
ředitel školy

Mgr. Zuzana Šustrová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 75

Počet tříd: 3

Počet pracovníků: 11

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v klidné části severního okraje města Brna. V bezprostředním okolí se nachází Pedagogicko psychologická poradna Kohoutova 4 a vysokoškolské koleje Mendelovy univerzity Brno. Š

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Původně byla mateřská škola trojtřídní, od roku 1995 do roku 2010 byla MŠ z důvodu poklesu počtu dětí dvojtřídní. Od školního roku 201/20111 je opět trojtřídní.

Škola je umístěna v účelové jednopatrové budově. V přízemí se nachází třída Květinek, kuchyně, ředitelna a provozní prostory. V 1. poschodí se nachází třída Sluníček a Motýlků s vlastními vstupy a schodišti.

Součástí MŠ je prostorná zahrada s již vzrostlou zelení.

Školní kuchyně připravuje stravu pro celou mateřskou školu. Vaří velmi chutnou a kvalitní stravu podle zásad zdravé výživy pro celkem 75 dětí a 11 pracovníků školy.

Dopravní dostupnost školy:

Škola leží v dobře dostupné vzdálenosti od hlavních uzlů městské hromadné dopravy Štefanikova čtvrtí a Tomkovo náměstí. Je pohodlně dostupná autem i s bezproblémovým krátkodobým parkováním. V blízkosti školy je také vlaková stanice Brno- Lesná.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Dostatečně velké prostory.

Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samy využívat dle svých potřeb.

Třídy ve škole jsou vybaveny dětským nábytkem, který účelně splňuje požadavky všech věkových kategorií dětí.

Děti ve všech třídách odpočívají v odpoledním klidu na plastových lehátkách, která jsou zdravotně nezávadná, bezpečná a estetická (barvy lehátek jsou sladěny s celkovým vzhledem třídy)

Učební pomůcky jsou průběžně doplňovány a vyměňovány dle potřeby jednotlivých tříd. V současné době je naše škola velmi dobře vybavena všemi druhy učebních pomůcek pro všestranný rozvoj dětí. Samozřejmostí je i modernizování dětské knihovničky.

Školní zahrada naší MŠ je prostorná a plná zeleně. Zřídili jsme bylinkovou zahrádku, která obohacuje školní kuchyni, ale je i novým prostředkem pro děti k rozvíjení jejich schopností.

Na školní zahradě se nachází pískoviště, prolézačka, pružinové houpačky, skluzavka, kreslicí tabule a domeček, kde děti mají svůj "klidný koutek".

Vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů.

Záměr obnovy věcných podmínek

- Výmalba prostor tříd - během
- Oprava chodníku na školní zahradě – léto 2022
- Rekonstrukce školní kuchyně – rok 2023
- Obnova a oprava hracích prvků na školní zahradě jaro 2024

3.2 Životospráva

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava. Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány doporučené intervaly.

Dětem je zajištěn denní rytmus a řád, který je však natolik flexibilní, aby se dokázal přizpůsobit organizaci činností individuálním potřebám a aktuální situaci.

Pobyt venku respektuje doporučenou délku. Program činností je přizpůsobován klimatickým podmínkám. K pobytu venku je využívána převážně školní zahrada nebo blízké okolí školy - park na Husovickém kopci, vyhlídka.

Návrhy na úpravu podmínky životosprávy

Zvýšit přísun čerstvého ovoce a zeleniny během celého dne

3.3 Psychosociální podmínky

Rovnocenné postavení všech dětí.

Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážena potřebným řádem.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě dítěte a jeho potřebám.

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava

Možnost postupné adaptace nově příchozím dětem.

Respektování potřeb dětí.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

Pravidla soužití jsou nastavena.

Pedagogický styl je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací.

Pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany).

Nově příchozím dětem je umožněna pozvolná adaptace na nové prostředí školy. Děti mají možnost dle svých potřeb se postupně odlučovat od rodiny, rodičům je umožněn vstup do tříd, školní zahrady.

Dbáme na to, aby se dítě i rodiče cítili ve škole bezpečně, spokojeně a jistě.

Podporujeme děti ke vzájemné toleranci a pomoci za využití pravidel soužití ve třídě.

Děti vhodnou metodou a formou motivujeme, což vede ke kladným postojům u dětí vůči sobě tak i k dospělým, což úzce souvisí i s prevencí šikany.

Záměr na zlepšení podmínek psychohygieny

Zavedení etického kodexu zaměstnanců – v co nejkratší době

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí.

Řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru.

Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Je dbáno na osobní soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

Spontánní i řízené aktivity jsou vyvážené v průběhu dne. Dle individuálních potřeb dětí jsou zařazovány různé aktivity a kolektivní činnosti. Děti mají soukromí při osobní hygieně (přepážky mezi WC, oddělený prostor mezi umývárnou a záchodky).

Při plánovaných činnostech má dítě k dispozici veškerý potřebný materiál - děti nejsou nijak omezovány v použití jakéhokoliv nabízeného materiálu.

Dětem neurčujeme pracovní tempo - každý tvoří dle svých možností a schopností.

V rámci zlepšení adaptačního programu máme zavedené vstupní dotazníky, kde získáváme spoustu zásadních informací o každém novém dítěti.

Denní řád

6:30 – 8:00	<i>Příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí pedagogickým pracovnícím do třídy, volně spontánní zájmové aktivity,</i>
8:00 – 9:00	<i>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry a zájmovou činnost, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity</i>
9:00 - 9:40	<i>Osobní hygiena, průběžná svačina</i>
9:40-12:00	<i>Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost</i>
12:10 -12:45	<i>Oběd a osobní hygiena dětí</i>
12:45 -14:00	<i>Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku</i>
14:00 -14:30	<i>Odpolední svačina, osobní hygiena</i>
14:30 -16:30	<i>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy</i>

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Je vytvořen funkční informační systém.

Při vedení zaměstnanců ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců.

Pedagogický sbor pracuje jako tým.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční.

Ředitelka vychází z analýzy a využívá zpětné vazby.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi v místě.

Ředitelka školy úzce spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníci na pravidelných poradách, kde vytváří a koordinuje realizaci ŠVP. Dále je v její kompetenci sledovat a vyhodnocovat práci všech zaměstnanců MŠ, provádí hospitace, orientační vstupy apod. Při vyhodnocování vychází z plánu evaluačních činností. Informace a hodnocení práce zaměstnanců jsou předávány na provozních a pedagogických poradách.

Ředitelka školy vytváří pozitivní pracovní klima v celé škole, zaměstnanci mají právo na svůj názor, který je respektován. Spolupracuje se všemi pracovníci, které se aktivně podílí na řešení veškerých provozních i vzdělávacích záležitostí.

Je vytvořen funkční informační systém uvnitř i navenek MŠ (nástěnky, internetové stránky, schůzky s rodiči, konzultační hodiny, individuálně podávané informace).

Mateřská škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, PPP Brno, SPC Veslařská, Základní školou Brno Janouškova 2 a dalšími mateřskými školami na Brně-severu.

Záměr – začít využívat komunikační aplikaci pro rodiče – Twigsee, Naše škola – školní rok 2022/23

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Služby pedagogů zajišťují optimální pedagogickou péči.

Specializované služby jsou zajišťovány odborníky.

Pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci, popřípadě si ji doplňují.

Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel.

Pedagogové se průběžně sebevzdělávají.

Pedagogové se chovají profesionálně

V naší škole jsou všechny pedagogické pracovnice plně kvalifikované.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podloženo plánem DVPP. Pedagogické pracovnice se účastní kurzů a seminářů i rozšiřují své znalosti pomocí samostudia.

Záměr plán DVPP tvořit dle průběhu hospitace, říci pedagogům, co by bylo dobré vylepšit a nabídnout jim kurzy – od roku 2023/24

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole.

Pedagogové pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích dítěte.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost.

Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity.

Ve školce jsme zavedli konzultační hodiny, které umožní rodičům individuálně řešit případné problémy dítěte s pedagogem, individuální potřeby dítěte, najít společnou cestu, jak s dítětem do budoucna pracovat. Je tak i zajištěna zpětná vazba mezi rodičem a pedagogem.

Funguje zde i schránka důvěry poslouží především pro případné připomínky, náměty popř. pochvaly ze strany rodičů a to anonymní formou. Pokusíme se na základě odezvy od rodičů zlepšit podmínky ve všech dotazovaných či připomínkových oblastech.

V naší škole pedagogové respektují konkrétní potřeby dětí a snaží se jim plně vyhovět.

Rodiče mají umožněný vstup do školy kdykoliv během dne.

Informace o dětech se podávají pouze zákonným zástupcům.

Snažíme se rodičům poradit při výchovných či jiných problémech dítěte, případně doporučíme další postup při zvládnání náročných životních situací.

Další spoluúčast rodičů:

- plán schůzek s rodiči
- seznámení s řádem školy, koncepcí školní výchovné práce
- finanční zajištění kulturních akcí
- zájem o nabízené další mimoškolní aktivity a školu v přírodě
- podzimní a vánoční akce
- velikonoční akce
- den matek
- výlet, rozloučení s předškoláky, den dětí
- informační schůzka pro nově přijaté děti

Nově jsme se museli přizpůsobit epidemiologickým podmínkám a snažíme se vždy nalézt kompromis ve spolupráci s rodiči a splnění zákonných podmínek.

Záměr na třídních schůzkách seznámit rodiče s plánem akcí během školního roku, informovat o všech možnostech konzultací – od roku 2023/24

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V oblasti zabezpečení výuky dětí se speciálními potřebami:

Je zajištěna přítomnost asistenta.

Prostředí je bezpečné.

Je dodržována předepsaná hygiena.

Je vytvářena nabídka alternativních aktivit.

Počet dětí ve třídě je snížen (dle vyhlášky).

Je zajištěno osvojení specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu.

Jsou využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky.

Jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně postižení.

Vzdělávací prostředí je klidné a pro dítě podnětné.

Záměr: Dle podpůrných opatření vytvořit pro děti IVP a vzdělávat dle cílů IVP. – od roku 2022/23

Záměr IVP častěji konzultovat s rodiči a poradenskými pracovišti od roku 2023/24

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

Zadáva specifické úkoly dítěti.

Zajišťuje didaktické pomůcky.

Zajišťuje doplnění a prohloubení vzdělávací nabídky.

Nabízí aktivity podle zájmu a mimořádných schopností či mimořádného nadání dítěte.

Naší mateřskou školu aktuálně nenavštěvuje dítě mimořádně nadané, ale v případě změny, jsme schopni na tuto změnu zareagovat. Pedagogické pracovnice se průběžně vzdělávají a zaobírají i touto tematikou. Jsou schopny pružně vytvořit individuální vzdělávací plán a dítě vzdělávat a podporovat ve všech oblastech jeho zájmu.

Záměr dle potřeby podpořit dítě dle jeho nadání – zařídit speciální pomůcky, aktivity – od roku 2021

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Třídy jsou vybaveny hračkami pomůckami vhodné pro děti mladší 3 let .

V mateřské škole máme heterogenní třídy, hračky a pomůcky pro starší děti jsou před mladšími dětmi zabezpečeny. Děti jsou neustále poučovány, jak s pomůckami pracovat.

Prostředí je upraveno tak, aby vyhovovalo i mladším dětem - různá výška stolovacího nábytku i polic pro odkládání věcí.

Mateřská škola je zajištěna dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečným úložným prostorem, které respektuje i soukromí dítěte.

V heterogenních třídách je nastavený denní režim, který reflektuje individuální potřeby dětí. Přizpůsobení aktivit a odpočinku.

U dětí mladších 3 let je důsledně dbáno na postupnou adaptaci dítěte. Při nástupu jsou konzultovány s rodiči jejich zvyklosti a přání. Je dodržován individuální a respektující přístup k dítěti.

Pro děti jsou zajištěné hračky a pomůcky odpovídající jejich potřebám a reflektující jejich individuální vyspělost. Vzdělávací činnosti jsou realizovány především v menších skupinkách a individuálně podle potřeb a a volby dětí.

Záměr zajistit dvouletým dětem bezpečné prostředí ve třídě – upravit vybavení třídy- pomůcky, odpovídající věku – zvýšit dohled – dřívější překrývání pedagogů -od roku 2021/22

3.11 Podmínky vzdělávání dětí cizinců

Hlavní cílovou skupinou pro poskytování jazykové přípravy jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání bez ohledu na délku jejich pobytu v ČR. Organizace jazykové přípravy se liší s ohledem na zastoupení cizinců v povinném předškolním vzdělávání. Vycházíme z toho, že v případě počtu 4 a více dětí cizinců již není možné se jim v rámci vzdělávání ve třídě dostatečně individuálně věnovat a poskytovat jim dostatečnou jazykovou přípravu, a proto je třeba zřídit skupinu/y pro jazykovou přípravu.

Pokud má mateřská škola v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání 1 až 3 děti cizince v povinném předškolním vzdělávání, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci běžných vzdělávacích činností.

Záměr podpořit výuku cizinců zvýšenou dotací hodin českého jazyka – od 2022/23

- Zvýšit četnost konzultací ohledně dětí s jiným mateřským jazykem s logopedem – od 2022/23

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Děti v MŠ jsou zařazovány dle věku do tří tříd - dvě třídy jsou věkově smíšené - 2-5 let, jedna třída je prioritně pro děti předškolního věku a děti s odkladem školní docházky.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

U zařazování do jednotlivých tříd, dbáme především na sourozenecké vazby, přání rodičů, společné kamarády.

Do předškolní třídy jsou zařazovány děti plnící povinnou předškolní výuku, v případě volných míst jsou zařazovány děti mladší po konzultaci s rodiči.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Individuální vzdělávací činnosti.

Vzdělávací činnosti v menších skupinkách.

Pobyt venku.

Podávání oběda, hygiena.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Odpovědná osoba za vytvoření kritérií pro přijetí dětí do mateřské školy je ředitelka mateřské školy.

Zápis do mateřské školy probíhá elektronickou formou současně v celém Brně. podmínky přijetí a kritéria jsou k nahlédnutí na : <http://zapisdoms.brno.cz>

V případě, že zbývají ještě volná místa po ukončení elektronického zápisu, mohou být žadatelé přijati podle zákona č. 242/2005 Sb.

K předškolnímu vzdělávání mohou být děti přijímány i v průběhu školního roku.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Při oznámení individuálního vzdělávání rodičem dle § 34b školského zákona. Je rodiči nabídnuta vzdělávací nabídka - školní vzdělávací plán, možnost individuálních konzultací.

Již dopředu je domluven termín konzultace po 3 měsících individuálního vzdělávání.

Termíny ověření individuálního vzdělávání jsou druhá středa v listopadu jako hlavní termín a první středa v prosinci jako termín náhradní.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Filosofií naší MŠ je všestranný rozvoj osobnosti dítěte, příprava na přestup na základní školu a na budoucí život.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Naším cílem je, aby dítě po ukončení docházky do mateřské školy bylo maximálně rozvinuto dle svých možností po stránce tělesné, psychické, sociální a duchovní. Na základě klíčových kompetencí usilujeme o získání předpokladů pro celoživotní vzdělávání.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Nejčastější a nejdůležitější formou činností dětí předškolního věku je hra. Pedagogové proto při své práci využívají všechny její stádia (individuální, kooperativní i skupinová) a druhy (např. tvořivé, námětové, dramatizující, konstruktivní, s pravidly apod.)

Děti se učí především nápodobou. V průběhu všech činností proto využíváme situačního a sociálního učení, které je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.

Do výchovně vzdělávacího procesu zařazujeme frontální, skupinové i individuální formy vzdělávání, pokusy a experimenty. Všechny organizační formy volí pedagogové tak, aby respektovaly individuální potřeby dětí, byly dostatečně vyvážené a pro děti atraktivní. Kromě organizačních forem využíváme také metody slovní (např. rozhovor, dialog, monolog, vysvětlení, popis, vyprávění, beseda, předčítání), názorné (např. pozorování, předvádění, exkurze a vycházka) a praktické (např. experimenty, pokusy).

Výběr metod volí pedagogové vždy v závislosti na didaktickém cíli. Slovní metody vhodně spojují s praktickou činností, názorné metody pak s metodami praktickými.

Při vzdělávání dětí zachováváme také obecné zásady jako je cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a posloupnost, trvalost a individuální přístup.

Metody a formy vzdělávání:

- Hra
 - o individuální, kooperativní, skupinová
 - o Tvořivá, námětová, dramatizující, konstruktivní, s pravidly, pohybová, intelektuální, smyslová, napodobující
- Situační učení
- Sociální učení
- Kooperativní učení
- Prožitkové učení
- Učení hrou
- Slovní metody o rozhovor, dialog, monolog, vysvětlení, popis, vyprávění, beseda, předčítání
- Názorné metody o pozorování, předvádění, exkurze, vycházka
- Praktické metody o experimenty, pokusy
- Metoda pokusu a omylu
- Frontální, skupinová, individuální forma vzdělávání
- Didakticky zacílené činnosti
- Spontánní aktivity

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení předškolního vzdělávání všech dětí vymezuje RVP PV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Postup školy při poskytování podpůrných opatření od prvního stupně – plán pedagogické podpory

Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte vytvoří učitel plán pedagogické podpory žáka. S plánem pedagogické podpory škola seznámí zákonného zástupce žáka i ostatní učitele dítěte. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně učitel ve spolupráci s ostatními učiteli dítěte průběžně hodnotí. V případě potřeby je plán pedagogické podpory průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory učitelé vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, doporučí učitel zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami

Doporučí-li školské poradenské zařízení vzdělávání dítěte dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá ředitelce školy žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě schválení žádosti zajistí zpracování IVP.

IVP vytváří učitel ve spolupráci s dalšími učiteli dítěte. Podklady kontroluje, konzultuje se školským poradenským zařízením a celkově zodpovídá za IVP ředitelka školy. IVP schvaluje ředitelka školy, garantem je speciální pedagog školského poradenského zařízení.

IVP jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb dětí. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující a zákonný zástupce žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami

Doporučí-li školské poradenské zařízení vzdělávání dítěte dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá ředitelce školy žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě schválení žádosti zajistí zpracování IVP.

IVP vytváří učitel ve spolupráci s dalšími učiteli dítěte. Podklady kontroluje, konzultuje se školským poradenským zařízením a celkově zodpovídá za IVP ředitelka školy. IVP schvaluje ředitelka školy, garantem je speciální pedagog školského poradenského zařízení.

IVP jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb dětí. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující a zákonný zástupce žáka.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí od dvou do tří let je zajištěno v běžné heterogenní třídě upraveným denním řádem, dle potřeb dětí, snížením počtu dětí ve třídě, přizpůsobením nábytku, pomůcek a hraček jejich individuální vyspělosti.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí cizinců

Pokud v mateřské škole bude méně než 4 dětí cizí státní příslušnosti absolvující povinné předškolní vzdělávání, budou vzdělávání individuálně v rámci programu třídy za využití Kurikula češtiny jako druhého jazyka pro předškolní a základní vzdělávání.

Pokud bude v mateřské škole 4 a více dětí cizí státní příslušnosti absolvující povinné předškolní vzdělávání, bude zřízena skupina, která bude zvlášť vzdělávací 1 hodinu češtiny pro cizince rozdělenou do nejméně dvou půlhodin během týdne. Ke vzdělávání bude opět využito Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro předškolní a základní vzdělávání.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Víím, kdo jsem a kde žiji

Název integrovaného bloku	Vím, kdo jsem a kde žiji
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Učíme se poznávat sami sebe, komunikovat a respektovat pravidla, znát svoji rodinu a místo, kde vyrůstám.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Poznáváme novou školku a kamarády Tvoříme si pravidla Těšíme se na prázdniny

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p>
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	spolupracovat s ostatními porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	spolupracovat s ostatními porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	<p>základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>chápat slovní vtíp a humor</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	získání relativní citové samostatnosti	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené všímat si změn a dění v nejbližším okolí zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>
		všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	všímat si změn a dění v nejbližším okolí vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>
<p>chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování</p>	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>
<p>si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p>
<p>ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

6.1.2 Slavíme svátky

Název integrovaného bloku	Slavíme svátky
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Seznamujeme se s lidovými tradicemi a zvyky nejen naší země.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Dušičky (Halloween) Martin na bílém koni Advent Připravujeme se na Vánoce Jak na nový rok (3 králové) My jsme malí muzikanti (masopust/karneval) Moje maminka má svátek.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>spolupracovat s ostatními</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p>
	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná</p>	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>		<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p>
		<p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
		<p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>
		<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p>
		<p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
		<p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p>
<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů,</p>
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat</p>	<p>vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí</p>	<p>nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
		<p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p>
		<p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p>
	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
		<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
		<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p>
	<p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p>	
	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>	

6.1.3 Příroda kolem nás se mění

Název integrovaného bloku	Příroda kolem nás se mění
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	"Učíme se poznávat a chápat změny kolem nás, porozumět jim a chápat vztahy."
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Plody podzimu

Název integrovaného bloku	Příroda kolem nás se mění
	Zvířátka se chystají k zimnímu spánku Zima je, každý se raduje Jaro Příroda se probouzí Mládátka na jaře

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p>
		<p>všimát si změn a dění v nejbližším okolí</p>
		<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>
		<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)</p>
		<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>
	<p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
		<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p>
		<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>
		<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p>
<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>		
<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v</p>		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	<p>rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	získání relativní citové samostatnosti	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
		odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“	
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit	
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním	
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“	
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku	
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)	
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
			uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
			vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
	získání relativní citové samostatnosti	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>
		<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
		<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>
		<p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p>
		<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p>
		<p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit</p>	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
<p>se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění</p>	<p>vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí</p> <p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>spolupracovat s ostatními</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>chápat slovní vtíp a humor</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p> <p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p> <p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p>
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>	
	chápat slovní vtíp a humor	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p>
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
	ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>

6.1.4 Pečujeme o své zdraví

Název integrovaného bloku	Pečujeme o své zdraví
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	"Učíme se osvojovat si poznatky o ochraně zdraví, poznávat rizika, která ohrožují zdraví, učíme se pečovat o duševní a tělesnou pohodu, mít zdravé životní návyky."
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Bába Chřipka a vitamín Zdravíčko. Bylinky z naší zahrádky Bráníme se bacilům.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p>	<p>rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p>	<p>zorganizovat hru</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
<p>si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky</p>	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
	vnímat si změny a dění v nejbližším okolí	
	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	
	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)	
	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)	
	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte		
osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>
<p>dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti	
	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)	
	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami	
	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	
	rozvoj a užívání všech smyslů	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)	
	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	
	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	
		zachovávat správné držení těla	
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
			porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
			pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
			porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
			prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
			přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
	uvědomění si vlastního těla		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
			pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami,	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními zorganizovat hru
	vytváření základů pro práci s informacemi	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		spolupracovat s ostatními
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího)
	zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k	rolišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně
	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	<p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p>
	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

6.1.5 Umím si poradit

Název integrovaného bloku	Umím si poradit
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	"Učíme se praktickému řešení vzniklých problémů. Chceme ochotně pomoci, umíme si o pomoc říci."
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Každý něco umí S knížkami se kamarádím Když podzim maluje

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálnímu činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	<p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p>
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p>	<p>rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>
	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	<p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všít si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	poznávání jiných kultur	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu),</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p>
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	<p>spolupracovat s ostatními</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p>	<p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
	<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>prožívat radost ze zvládnutého a poznatého</p>
	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj společenského i estetického vkusu	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p>
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</p>	<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>
	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p>
		<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
		<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>
		<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
		<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	<p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p>	
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>	
	komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat),	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>chápat slovní vtíp a humor</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách),</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	
	zorganizovat hru	
	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	
	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost	
	sledovat očima zleva doprava	
	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci	
	utvořit jednoduchý rým	
	sledovat a vyprávět příběh, pohádku	
	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)	
	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči	
	rozvoj a užívání všech smyslů	<p>všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
<p>ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p>
	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p> <p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	<p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p> <p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
<p>se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>zachovávat správné držení těla</p>
<p>ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku</p>	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
	poznávání jiných kultur	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program a jeho témata si tvoří učitelky spolu pro svou kmenovou třídu - vychází ze školního vzdělávacího programu a situací, které se udály ve třídě nebo v okolí dítěte.

Během práce s třídním vzdělávacím plánem a po jeho ukončení je tento plán evaluován.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Zhodnocení koncepce školy	Analýza školní dokumentace, rozhovor se zaměstnanci	1x pololetí	Ředitel
Pedagogické vedení školy	Podmínky ke vzdělávání pedagogické - profesionalita a rozvoj lidských zdrojů - další vzdělávání zaměstnanců	Analýza školní dokumentace, anketa pro učitele, vzájemné hospitace	2x ročně	Ředitel
Kvalita pedagogického sboru	Kvalifikovanost a další vzdělávání pedagogů	analýza školní dokumentace	1x ročně	ředitel
Vzdělávání	Motivace dětí, klima ve třídě, plnění klíčových kompetencí	Hospitace vedením, vzájemná hospitace, dotazník od rodičů	1x ročně	Ředitel
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Individuální přístup, motivace dětí	vzájemné hospitace, hospitace vedením	2x ročně	Učitel
Vzdělávací výsledky	Motivace dětí, úspěšnost dětí, znalosti a dovednosti	Plnění klíčových kompetencí, zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání dětí (individuální diagnostika)	1x ročně	učitelé